

Hallituksen esitys Eduskunnalle laiksi eräiden saamisten perimisestä kerta kaikkiaan annetun lain 1 ja 3 §:n muuttamisesta

ESITYKSEN PÄÄASIALLINEN SISÄLTÖ

Esityksessä ehdotetaan eräiden saamisten perimisestä kerta kaikkiaan annetun lain muuttamista siten, että maksamattoman pääoman suuruudesta riippuen tulisi valtion tai sen hoidossa olevan rahaston varoista myönnetty laina maksaa yhdessä, kahdessa tai kolmessa erässä. Maksettavaksi erääntyvän pääoman

määrää ehdotetaan nostettavaksi nykyisestä 900 markasta porrastettuna 2 000, 4 000 ja 6 000 markkaan. Lain soveltaminen ulotettaisiin vanhoihin maatilalain nojalla myönnettyihin lainoihin.

Laki on tarkoitettu tulemaan voimaan 1 päivänä syyskuuta 1991.

YLEISPERUSTELUT

1. Nykyinen tilanne

Eräiden saamisten perimisestä kerta kaikkiaan annetun lain (682/66), jäljempänä kerta-perintälaki, 1 §:n 1 ja 2 momentin (432/84) mukaan on sellainen valtion tai sen hoidossa olevan rahaston varoista myönnetty laina taikka valtion tai rahaston muu saaminen, jonka maksamaton pääoma on enintään 900 markkaa tai vuotuismaksu enintään 90 markkaa, maksettava kokonaisuudessaan seuraavassa kannossa. Jos viimeksi mainitussa tapauksessa perittävä pääoma on suurempi kuin 900 markkaa, maksetaan saaminen kuitenkin kahdessa kannossa pääomamääriltään yhtä suurina erinä.

Edellä sanottu koskee myös valtion varoista kunnan tai rahalaitoksen välityksellä myönnettyä lainaa siten, että laina on maksettava ensiksi sattuvana maksupäivänä. Jos maksettava lainapääoma on kuitenkin suurempi kuin 900 markkaa, laina on maksettava takaisin kahden vuoden aikana pääomamääriltään yhtä suurina erinä.

Lääninhallitus tai valtiokonttori voi lain 1 §:n 4 momentin mukaan hoidossaan olevan lainan tai muun saamisen osalta erityisistä

syistä sallia 1 ja 2 momentissa tarkoitettun maksun suorittamisen yhtenä tai useampana eränä myöhemminkin kuin mainituissa momenteissa on säädetty, kuitenkin enintään viiden vuoden kuluessa ja alkuperäisestä takaisinmaksuajasta jäljellä olevaa aikaa pidentämättä. Kuntien tai rahalaitosten välityksellä myönnettyjen lainojen osalta asianomaisella keskusvirastolla tai ministeriöllä on oikeus myöntää vastaava helpotus.

Kertaperintälakia ei sen 3 §:n mukaan sovelleta metsänparannuslaeissa (413/67 ja 140/87), maatilalaissa (188/77) eikä uusjakojen tukemisesta annetussa laissa (24/81) tarkoitettuihin lainoihin tai muihin saamisiin. Valtioneuvostolla on valta erityisistä syistä päättää, ettei lakia ole myöskään sovellettava erikseen määrättäviin muihin lainoihin.

Maatilalaki on kumottu 1 päivänä tammi-kuuta 1991 lukien samana päivänä voimaan tulleella maaseutuelinkeinolailla (1295/90). Maaseutuelinkeinolaain 57 §:n 2 momentin mukaan maatilalain nojalla syntyneen valtion, kunnan ja luottolaitoksen saamisen takaisinmaksuajan ja koron sekä muiden ehtojen samoin kuin maatilalain muun toimeenpanon osalta noudatetaan kuitenkin maaseutuelinkei-

nolain voimaan tullessa voimassa olleita säännöksiä ja niiden mukaisia sopimusehtoja.

Maatilalaissa tarkoitettujen saatavien osalta maatala-asetuksen (385/77) 82 §:ssä on säädetty, että saaminen, jonka takaisinmaksuaika on 10 vuotta tai sitä pitempi, on kokonaisuudessaan maksettava yhdellä kertaa lähinnä seuraavassa kannossa, jos maksamaton pääoma on enintään 1 500 markkaa sekä, jos maksamaton pääoma on mainittua määrää suurempi, mutta enintään 3 000 markkaa, kahdessa lähinnä seuraavassa kannossa yhtä suurina erinä. Säännöstä ei kuitenkaan sovelleta tie-, sähköistämisen-, perusparannus- ja turvetuotantolainoihin eikä vesihuoltolainoihin, joiden takaisinmaksuaika on enintään 10 vuotta.

Valtiolla on pääomamäärältään vähäisiä maatilalain, maankäyttölain (353/58), maanhankintalain (396/45) ja muun maatalouslainsäädännön nojalla perittäviä saamisia varsin runsaasti. Yksinomaan luottolaitosten välityksellä myönnettyjä pääomamäärältään alle 6 000 markan määräisiä maatalouden lainoja on noin 48 000 kpl ja niiden maksamatta oleva pääoma yhteensä noin 144 miljoonaa markkaa.

Asuntolainoista on noin 8 000 kpl pääomamäärältään alle 6 000 markkaa ja niiden maksamatta oleva pääoma yhteensä noin 30 miljoonaa markkaa. Muita alle 6 000 markan määräisiä lainoja on maksamatta yhteensä 5—10 miljoonaa markkaa.

Saatavien hoitokustannukset ovat suorite- tuista markkamäärärajojen korotuksista huolimatta edelleen epäsuhteessa perittävään suoritukseen ja saamisen jäljelläolevaan pääomaan verrattuna. Inflaatio on omalta osaltaan vaikuttanut eron syntymiseen. Tällaisten lainojen taloudellinen merkitys myös niiden saajille on

vähentynyt. Kertaperintälaissa esitetään kuitenkin säilytettäväksi mahdollisuus helpotusten myöntämiseen maksuajoista erityisistä syistä.

2. Ehdotetut muutokset

Esityksellä pyritään työ- ja kustannussäästöjen aikaansaamiseksi yhdenmukaistamaan ja selkeyttämään valtion saamisen perintäsäännöksiä. Lain piiriin tulisivat maatilalain mukaiset saamiset.

Kustannusten epäsuhdetta perittävään suoritukseen ja saamisen jäljellä olevaan määrään nähden pyritään korjaamaan tarkistamalla maksamattoman pääoman markkamäärärajoja.

3. Esityksen taloudelliset ja organisatoriset vaikutukset

Esitys merkitsisi pienten saamisten kohdalla yhden tai useamman perintävaiheen poisjäämistä ja siten vastaavasti säästöä saamisten hoitokustannuksissa. Esitys merkitsisi pääsääntöisesti myös valtion tulojen aientumista kysymyksessä olevien valtion saamisten osalta. Esitys koskisi arvion mukaan noin 65 000 valtion saatavaa. Valtion tulojen aientuminen olisi vuoden 1992 loppuun mennessä maatalouslainojen osalta noin 100 miljoonaa markkaa, asuntolainojen osalta noin 20 miljoonaa markkaa ja muiden lainojen osalta noin 5 miljoonaa markkaa.

Esityksellä ei ole mainittavia organisatorisia vaikutuksia.

YKSITYISKOHTAISET PERUSTELUT

1. Lakiehdotuksen perustelut

1 §. Pykälän 1 momenttia esitetään muutettavaksi siten, että valtion tai sen hoidossa olevan rahaston varoista myönnetyn lainan taikka muun saamisen kerralla perittävä määrä korotettaisiin 2 000 markkaan. Saaminen tulisi periä takaisin yhtä suurin lyhennysmaksuin kahdessa peräkkäisessä kannossa, jos saamisen

jäljellä oleva pääoma olisi enintään 4 000 markkaa, ja kolmessa peräkkäisessä kannossa, jos saamisen jäljellä oleva pääoma olisi enintään 6 000 markkaa. Samalla pykälästä poistettaisiin momentin 2 kohdan säännös kertaperintään sitomisesta enintään 90 markan vuotuismaksuun.

Pykälän 3 momenttia esitetään muutettavaksi siten, että kunnan tai rahalaitoksen välityk-

sellä myönnetyn lainan takaisinmaksamisen osalta noudatettaisiin 1 momentissa säädettyä menettelyä.

3 §. Lain ulkopuolelle jäisivät esityksen mukaan maaseutuelinkeinolaissa ja maaseudun pienimuotoisen elinkeinotoiminnan edistämisestä annetussa laissa (1031/86) tarkoitetut lainat ja muut saamiset. Maaseutuelinkeinolaiksetuksen 50 §:n 3 momentissa on säädetty saaminen kokonaisuudessaan yhdellä kertaa maksettavaksi, jos maksamaton pääoma on enintään 5 000 markkaa. Metsänparannuslainat ja uusjakojen tukemislainat jäisivät edelleen lain ulkopuolelle. Valtioneuvosto voisi myös edelleen määrätä, että kertaperintälakia ei sovellettaisi joihinkin erikseen määrättäviin lainoihin tai muihin saamisiin.

2. Voimaantulo

Laki ehdotetaan tulevaksi voimaan 1 päivänä syyskuuta 1991.

3. Säättämisjärjestys

Esitys on yksityiseen varallisuusasemaan puuttuvana käsiteltävä perustuslainsäättämisjärjestyksessä.

Edellä esitetyn perusteella annetaan Eduskunnan hyväksyttäväksi seuraava lakiehdotus:

Laki

eräiden saamisten perimisestä kerta kaikkiaan annetun lain 1 ja 3 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti, joka on tehty valtiopäiväjärjestyksen 67 §:ssä säädetyllä tavalla,

kumotaan eräiden saamisten perimisestä kerta kaikkiaan 20 päivänä joulukuuta 1966 annetun lain (682/66) 1 §:n 2 momentti sellaisena kuin se on 1 päivänä kesäkuuta 1984 annetussa laissa (432/84), sekä

muutetaan 1 §:n 1, 3 ja 4 momentti sekä 3 §, sellaisina kuin niistä ovat 1 §:n 1 ja 3 momentti mainitussa 1 päivänä kesäkuuta 1984 annetussa laissa ja 3 § 6 päivänä maaliskuuta 1987 annetussa laissa (238/87).

1 §

Sen estämättä, mitä muutoin on säädetty tai määrätty taikka mitä on sovittu, on valtion tai sen hoidossa olevan rahaston varoista myönnetty laina taikka valtion tai rahaston muu saaminen kokonaisuudessaan maksettava yhdellä kertaa lähinnä seuraavassa kannossa, jos maksamaton pääoma on enintään 2 000 markkaa. Jos maksamaton pääoma on suurempi kuin 2 000 markkaa, mutta enintään 4 000 markkaa, se on maksettava kahdessa lähinnä seuraavassa kannossa yhtä suurina erinä, ja jos maksamaton pääoma on enintään 6 000 markkaa, se on maksettava kolmessa lähinnä seuraavassa kannossa yhtä suurina erinä.

Mitä edellä 1 momentissa on säädetty, koskee myös kunnan tai rahalaitoksen välityksellä myönnettyä lainaa. Kunnan tai rahalaitoksen on suoritettava sille kalenterikuukauden aikana täten kertyneet varat seuraavan kalenterikuukauden 15 päivään mennessä asianomaiselle valtion tilivirastolle tai rahastolle.

Asianomainen lääninhallitus tai valtiokonttori voi hoidossaan olevan lainan tai muun saamisen osalta erityisistä syistä hakemuksesta

sallia 1 momentissa tarkoitetun maksun suorittamisen yhtenä tai useampana eränä myöhemminkin kuin mainitussa momentissa on säädetty, kuitenkin enintään viiden vuoden kuluessa ja alkuperäisestä takaisinmaksuajasta jäljellä olevaa aikaa pidentämättä. Edellä 3 momentissa tarkoitetun lainan maksamiseen voi asianomainen keskusvirasto tai ministeriö myöntää vastaavan helpotuksen.

3 §

Tätä lakia ei sovelleta maaseutuelinkeinolais- (1295/90), maaseudun pienimuotoisen elinkeinotoiminnan edistämisestä annetussa laissa (1031/86), metsänparannuslaeissa (413/67 ja 140/87) eikä uusjakojen tukemisesta annetussa laissa (24/81) tarkoitettuihin lainoihin tai muihin saamisiin. Valtioneuvostolla on valta erityisistä syistä päättää, ettei tätä lakia ole myöskään sovellettava erikseen määrättäviin muihin lainoihin.

Tämä laki tulee voimaan _____ päivänä
kuuta 199 .

Helsingissä 24 päivänä toukokuuta 1991

Tasavallan Presidentti

MAUNO KOIVISTO

Valtiovarainministeri Iiro Viinanen

Laki

eräiden saamisten perimisestä kerta kaikkiaan annetun lain 1 ja 3 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti, joka on tehty valtiopäiväjärjestyksen 67 §:ssä säädetyllä tavalla,

kumotaan eräiden saamisten perimisestä kerta kaikkiaan 20 päivänä joulukuuta 1966 annetun lain (682/66) 1 §:n 2 momentti sellaisena kuin se on 1 päivänä kesäkuuta 1984 annetussa laissa (432/84), sekä

muutetaan 1 §:n 1, 3 ja 4 momentti sekä 3 §, sellaisina kuin niistä ovat 1 §:n 1 ja 3 momentti mainitussa 1 päivänä kesäkuuta 1984 annetussa laissa ja 3 § 6 päivänä maaliskuuta 1987 annetussa laissa (238/87).

Voimassa oleva laki

1 §

Sen estämättä, mitä muutoin on säädetty tai määrätty taikka mitä on sovittu, on valtion tai sen hoidossa olevan rahaston varoista myönnetty laina taikka valtion tai rahaston muu saaminen kokonaisuudessaan maksettava seuraavassa kannossa:

1) jos maksamaton pääoma on enintään 900 markkaa; *tai*

2) jos vuotuismaksu on enintään 90 markkaa.

Jos 1 momentin 2 kohdan mukaan perittävä pääoma on 900 markkaa suurempi, maksetaan saaminen kuitenkin kahdessa kannossa pääomamääriltään yhtä suurina erinä.

Jos 1 momentissa tarkoitettu laina on myönnetty kunnan tai rahalaitoksen välityksellä, on laina mainitun momentin mukaisesti maksettava ensiksi sattuvana maksupäivänä. Jos maksettava lainapääoma on 900 markkaa suurempi, laina on kuitenkin maksettava takaisin kahden vuoden aikana pääomamääriltään yhtä suurina erinä. Kunnan tai rahalaitoksen on suoritettava sille kalenterikuukauden aikana täten kertyneet varat seuraavan kalenterikuukauden 15 päivään mennessä asianomaiselle valtion tilivirastolle tai rahastolle.

Asianomainen lääninhallitus tai valtionkonttori voi hoidossaan olevan lainan tai muun

Ehdotus

1 §

Sen estämättä, mitä muutoin on säädetty tai määrätty taikka mitä on sovittu, on valtion tai sen hoidossa olevan rahaston varoista myönnetty laina taikka valtion tai rahaston muu saaminen kokonaisuudessaan maksettava yhdellä kertaa lähinnä seuraavassa kannossa, jos maksamaton pääoma on enintään 2 000 markkaa. Jos maksamaton pääoma on suurempi kuin 2 000 markkaa, mutta enintään 4 000 markkaa, se on maksettava kahdessa lähinnä seuraavassa kannossa yhtä suurina erinä, ja jos maksamaton pääoma on enintään 6 000 markkaa, se on maksettava kolmessa lähinnä seuraavassa kannossa yhtä suurina erinä.

(kumotaan)

Mitä edellä 1 momentissa on säädetty, koskee myös kunnan tai rahalaitoksen välityksellä myönnettyä lainaa. Kunnan tai rahalaitoksen on suoritettava sille kalenterikuukauden aikana täten kertyneet varat seuraavan kalenterikuukauden 15 päivään mennessä asianomaiselle valtion tilivirastolle tai rahastolle.

Asianomainen lääninhallitus tai valtiokonttori voi hoidossaan olevan lainan tai muun

Voimassa oleva laki

saamisen osalta erityisistä syistä hakemuksesta sallia 1 ja 2 momentissa tarkoitetun maksun suorittamisen yhtenä tai useampana eränä myöhemminkin kuin mainituissa momenteissa on säädetty, kuitenkin enintään viiden vuoden kuluessa ja alkuperäisestä takaisinmaksuajasta jäljellä olevaa aikaa pidentämättä. Edellä 3 momentissa tarkoitetun lainan maksamisessa voi asianomainen keskusvirasto tai ministeriö myöntää vastaavan helpotuksen.

3 §

Tätä lakia ei sovelleta metsänparannuslaeissa (413/67 ja 140/87), maatilalaissa (188/77) eikä uusjakojen tukemisesta annetussa laissa (24/81) tarkoitettuihin lainoihin tai muihin saamisiin. Valtioneuvostolla on valta erityisistä syistä päättää, ettei tätä lakia ole myöskään sovellettava erikseen määrättäviin muihin lainoihin.

Ehdotus

saamisen osalta erityisistä syistä hakemuksesta sallia 1 momentissa tarkoitetun maksun suorittamisen yhtenä tai useampana eränä myöhemminkin kuin mainituissa momenteissa on säädetty, kuitenkin enintään viiden vuoden kuluessa ja alkuperäisestä takaisinmaksuajasta jäljellä olevaa aikaa pidentämättä. Edellä 3 momentissa tarkoitetun lainan maksamiseen voi asianomainen keskusvirasto tai ministeriö myöntää vastaavan helpotuksen.

3 §

Tätä lakia ei sovelleta maaseutuelinkeinolaissa (1295/90), maaseudun pienimuotoisen elinkeinotoiminnan edistämisestä annetussa laissa (1031/86), metsänparannuslaeissa (413/67 ja 140/87) eikä uusjakojen tukemisesta annetussa laissa (24/81) tarkoitettuihin lainoihin tai muihin saamisiin. Valtioneuvostolla on valta erityisistä syistä päättää, ettei tätä lakia ole myöskään sovellettava erikseen määrättäviin muihin lainoihin.

Tämä laki tulee voimaan _____ päivänä
kuuta 199 .